

2. Жеребко І. Можливості впровадження соціальної послуги інклюзивного туризму в Україні. Social Work and Education. 2021. № 2. С. 175-189.

УДК 338.48: 339.9

Оболенцева Лариса

д.е.н., професор

Лаленко Юлія

магістрантка

Харківський національний університет міського
господарства ім. О.М. Бекетова

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ

Глобалізація являє собою певний процес інтеграції міжнародної економіки, політики, культури, науки, соціальних відносин та інших явищ і процесів, які існують у прямому та зворотному напрямках незалежно від наявності реальних чи умовних бар'єрів та кордонів. Глобалізація вважається багатовимірним та багатостороннім процесом, до якого залучаються різноманітні фактори та сили, а також види людської діяльності, починаючи від руху капіталу і закінчуючи рухом технологій, навичок, умінь, знань, ідей. Це підтверджує, що теоретичний, методичний, практичний та методологічний аналіз; розуміння та усвідомлення такого надскладного явища є можливим, і фактично здійснюється, різними науковими школами з абсолютно різних точок зору.

Завдяки глобалізаційним процесам, зокрема розвитку комунікаційних мереж та технологій, туризм та туристична індустрія взагалі, дає змогу здійснювати міжособистісні взаємодії мільйонів людей не зважаючи на кордони та не беручи їх до уваги, і «...сучасне людство наближається до

формування ідеалу глобальної цивілізації...., чий культурний розвиток розуміється виключно як ціннісне єдиний, при збереженні етнокультурної багатогранності та плюралізму...» [1].

Розвиток туризму, і саме міжнародного, можна вважати як причиною, так і наслідком глобалізаційних процесів. І зрозуміло, що щорічні мільйонні туристичні потоки із одних країн до інших, і, навіть, із континенту на континент, можна представити у якості одного із найочевидніших, але, в той же час, і найбільш вагомих проявів глобалізації.

Впродовж останніх років, при проведенні досліджень глобалізаційних процесів в туристичній індустрії, особливу увагу приділяють саме дослідженням з регіонального стратегічного розвитку, що, власне, обґрунтовується принциповою необхідністю розробки ефективних заходів щодо просування регіональних туристичних продуктів саме на світовому ринку. Також розпочинає формуватися узагальнюючий, концептуальний підхід, присвячений глибинному дослідженню глобалізації та глобалізаційних процесів саме в туристичній індустрії. І цей підхід давав би змогу «...досліджувати нові явища та процеси в туристичній індустрії саме з точки зору теорії глобалізації, що, в свою чергу, дозволило б розвивати цю теорію, звертаючи увагу на концептуальне осмислення та розуміння системних метаморфоз туризму та туристичної індустрії, які, в свою чергу, породжуються глобалізацією...» [2].

Достатньо часто у сучасній літературі стверджується, що туристичний бізнес відноситься до того виду діяльності та до тої галузі економіки, де, в першу чергу, позитивним результатом глобалізації можна вважати соціально-економічний добробут громад, регіонів, територій тощо. Але не варто забувати і про потенційно можливі негативні глобалізаційні наслідки, на які обов'язково необхідно звертати увагу чи хоча б намагатися зменшити їхній негативний прояв.

До таких варто віднести наступні впливи як [3]: зростання ролі іноземного капіталу; зменшення або і втрата місцевого контролю над природними ресурсами туристичної дестинації; «відтік» отриманого прибутку від місцевого туристичного бізнесу за кордон; зменшення, а іноді, і повна відсутність ефекту мультиплікатора для економіки дестинації; поява чи зростання проблем соціально-економічного характеру для місцевого населення; виникнення конфліктів щодо природо- та ресурсовикористання; втрата культурної унікальності та ідентичності території. Також необхідно звертати увагу і на той факт, що «...в результаті впровадження та реалізації потужних інноваційно-інвестиційних проєктів в туристично-рекреаційних місцях...необхідно розробляти нові та удосконалювати вже існуючі механізми, які дозволять мінімізувати негативний екологічний вплив, а також пов'язаний з ним можливий негативний соціально-економічний ефект...» [4].

Потреба у просуванні вітчизняного туристичного продукту на світовому ринку, передбачає його долучення до глобальних ланцюжків створення вартості, що призводить до покрокової інтеграції місцевого бізнесу та органів місцевої влади до різноманітних міжнародних структур, стратегічних ланцюгів та альянсів, а також до ратифікації та виконання міжнародних стандартів, правил, норм.

Також створюються пільгові умови для зарубіжних інвесторів, особливо якщо це підприємства з позитивним іміджем, репутацією та відомими брендами, а все це дозволить отримати вітчизняним підприємствам, галузям та ринкам сучасні інновації та стандарти якості обслуговування; також це дозволить адаптувати систему підготовки кадрів, налаштовуючись до високих умов та вимог глобального бізнесу.

Результатом досягнення розвитку міжнародного туризму в такий спосіб стануть зміни в багатьох галузях як

регіональної, так і національної економіки, які пов'язані із становленням транснаціональних структур власності, усуненням або, хоча б, зменшенням культурних та мовних перепон; зростанням трудової міграції, «вивезенням» фінансового та інтелектуального капіталу за кордон; конкуренції вітчизняного бізнесу з транснаціональними корпораціями; та іншими «неоднозначними» ефектами глобалізації. Така неоднозначність ефектів глобалізації може бути пояснена тим фактом, що з одного боку вони носять позитивний характер та вирішують низку проблем, а і з іншого – призводять до негативних наслідків, а також створюють специфічні проблеми для місцевої туристичної індустрії та вітчизняних традицій ведення бізнесу.

Надзвичайно важливо усвідомити, що розуміння особливостей, рушійних сил, тенденцій та їхніх потенційно можливих змін, а також різноманітних наслідків та ефектів глобалізації і глобалізаційних процесів, які корелюють із розвитком туристичної індустрії вважається одним із найпотужніших, хоча і базових основ глобалізації, а також ключовим механізмом та індикатором для прогнозування та стратегічного управління розвитку туристичної індустрії. В такому випадку, принципово важливо брати до уваги існуючі у сучасній науковій літературі різноманітні концептуальні підходи, які пояснюють сутність та причини як глобалізації взагалі, так і глобалізаційних процесів; оскільки різнопланові погляди та точки зору дозволяють сформувати та представити узагальнену та інтегральну оцінку як позитивних, так і негативних впливів глобалізації на різних рівнях управління туристичної індустрії і, відповідно, розробити та ухвалити оптимальні стратегічні рішення.

Список використаних джерел

1. Friedman T.L. It's a flat world, after all. The New York times magazine. 2005. № 3. P. 32-37.
2. Hjalager A.-M. Stages in the economic globalization of tourism . Annals of Tourism Research. 2007. № 34(2). P. 437-457.
3. Brohman J. New directions in tourism for Third World development. Annals of Tourism Research. 1996. № 23(1). P. 48-70.
4. Akinboade O.A., Braimoh L.A. International tourism and economic development in South Africa: A Granger causality test. International Journal of Tourism Research. 2010. № 12. P. 149-163.

УДК 005:658

Оболенцева Лариса

д.е.н., професор

Лобач Діана

магістрантка

Харківський національний університет міського
господарства ім. О.М. Бекетова

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ: СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД

У сучасних надскладних умовах, пов'язаних із нестабільністю та непередбачуваністю середовища, скрутного політичного, фінансового та соціально-економічного становища в країні, повномасштабного вторгнення країни-агресора та ведення бойових дій на території нашої держави – приводять до думки, що створення і реалізація стратегії та інструментів